

צ'מברלין, הוסטון סטיוארט

(1855-1927)

(Houston Stewart Chamberlain). אידיאולוג גזעני ודמות מרכזית באנטישמיות המודרנית, אנגלי שבחר להיות לגרמני. חשיבותו של צ' היה בכך שקשר מבחינה אידיאולוגית בין התיאוריות הגזעניות הישנות ובין הנאציזם. ספרו, 'יסודות המאה ה-19', 1899 (Grundlagen des 19. Jahrhunderts) משלב תיאוריה גזענית עם פילוסופיה ויטאליסטית וביקורת תרבותית, ויוצר השקפת עולם אוניברסלית בעלת אפיונים שמרניים בולטים. צ' האמין שאי שוויון פסי ומוסרי הוא הבסיס לקיום האנושי, ולפיכך ראה את כל תולדות המערב במונחים של מאבק גזע. הוא טען שאת ה'דוקטרינה הארית' של ישו, הרעילה, מבחינה גזעית, היהדות. עיוות זה של 'הדת הארית' של ישו, בידי היהודי פאולוס (שאול), בערבוביית הגזענים שבקיסרות הרומית, קבע את ההיסטוריה של אירופה, והוא מה שכינה צ' 'יסודות המאה ה-19'. מאז ניטשת מלחמת תמיד שעדיין לא הגיעה לקיצה. הגרמנים, השליטים הלגיטימיים של העולם, והענף האחרון של העץ הארי, עדיין לא השיגו את מטרתם: הדיכוי המוחלט של היהדות וגאולת העולם מתוהו ובוהו גזעי. רק הארים מסוגלים ל'תרבות יוצרת', ולכן התערבותם עם 'גזעים נחותים' תביא לידי שקיעה והתנוונות.

כתבי צ' הם תערובת של המיסטיקה הגזענית של חותנו, ריכרד וגנר, תיאוריות גזעניות של הרזן דה גובינו ופאול דה לאגארד, מחקרי המקרא והפילולוגיה של יוליוס ולהאוזן, דארוויניזם עממי, האמפיריות הוולגרית של ארנסט הקל ועוד זרמים מאותה תקופה שהשתלבו באנטישמיות של צ'. הוא נשא חן בעיני הנאצים בגלל ההשקפה ההיסטורית האופטימית שלו לגבי שליחותה של גרמניה בשחרור האנושות מהגזע היהודי. צ' דחה את הפסימיות הגזענית של גובינו ואת המוניזם של הדארוויניסטים החברתיים. לדעתו התיאוריות שלהם הולידו את הגישה הסבילה של השלמה עם הבלתי נמנע והתהליך הדטרמיניסטי של שקיעה. התיאוריות הגזעניות של צ' השפיעו מאוד על בני זמנו, בהם הקיסר וילהלם II שהיה אחד מקוראיו הנאמנים ביותר, התכתב עימו והעניק לו את אות 'צלב הברזל' על פרסומו. יצירתו של אלפרד רזנברג 'המיתוס של המאה העשרים' מבוססת במידה רבה על רעיונותיו של צ'. צ' ראה בהיטלר את מיישם רעיונותיו.